

Utkast till lagrådsremiss

Avskaffat krav på tillstånd för hotell- och pensionatsrörelser

Utkastets huvudsakliga innehåll

I utkastet till lagrådsremiss föreslås att lagen (1966:742) om hotell- och pensionatsrörelse ersätts med en ny lag. Förslaget innebär bland annat att tillståndskravet för hotell- och pensionatsrörelser ersätts med ett anmälningskrav. Syftet är att underlätta för företag att bedriva hotell- och pensionatsverksamhet genom att förenkla den administrativa processen och sänka de administrativa kostnaderna.

Den nya lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2025.

Innehållsförteckning

1	Förslag till lag om hotell- och pensionatsrörelser	3
2	Ärendet och dess beredning	5
3	En ny lag om hotell- och pensionatsrörelser	5
4	Tillståndskravet för hotell- och pensionatsrörelser tas bort	6
5	Anmälan av hotell- eller pensionatsrörelse	8
6	Register	12
7	Åtgärder om anmälningsskyldigheten inte följs	13
8	Polismyndighetens tillsyn och kontroll	14
9	Skydd för behandling av personuppgifter	16
10	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	20
11	Konsekvenser	20
12	Författningskommentar	24
Bilaga 1	Sammanfattning av betänkandet Förenklingar för mikroföretag och modernisering av bokföringslagen (SOU 2021:60), Del 1: enklare regelverk för mikroföretagande	27
Bilaga 2	Betänkandets lagförslag i relevanta delar	35
Bilaga 3	Förteckning över remissinstanserna	38

1 Förslag till lag om hotell- och pensionatsrörelser

Härigenom föreskrivs följande.

1 § Denna lag tillämpas på hotell- och pensionatsrörelser. Med en hotell- eller pensionatsrörelse avses i denna lag en yrkesmässig verksamhet som syftar till att tillhandahålla en tillfällig möblerad bostad.

Lagen gäller inte

1. bostäder som tillhandahålls som ett led i verksamhet för vård, tillsyn, utbildning eller uppfostran,

2. ensligt belägna, obemannade stugor som står till allmänhetens förfogande för tillfällig övernattnig,

3. enkelt utrustade stugor utan vatten och avlopp, belägna på campingplatser, som hyrs ut till allmänheten som tillfällig bostad.

2 § Den som avser att driva en hotell- eller pensionatsrörelse som är avsedd att samtidigt ta emot minst nio gäster eller som omfattar minst fem gästrum ska anmäla detta till Polismyndigheten.

3 § En anmälan enligt 2 § ska vara skriftlig och innehålla uppgifter om

1. anmälares företagsnamn,

2. anmälares organisationsnummer eller personnummer,

3. anmälares postadress,

4. behörig företrädare för anmälares, och

5. var rörelsen ska drivas.

Om ett förhållande som har anmälts ändras, ska den som driver rörelsen utan onödigt dröjsmål skriftligen anmäla förändringen till Polismyndigheten.

4 § Om en sådan hotell- eller pensionatsrörelse som ska anmälas enligt 2 § upphör, ska den som driver rörelsen utan onödigt dröjsmål skriftligen anmäla det till Polismyndigheten.

5 § Polismyndigheten får förelägga den som inte har fullgjort sin anmälningskyldighet enligt 2 §, 3 § andra stycket eller 4 § att fullgöra denna skyldighet. Ett beslut om föreläggande får förenas med vite.

6 § Polismyndigheten ska föra register över de uppgifter som har anmälts enligt denna lag. I registret ska det också anges vilka beslut som Polismyndigheten har meddelat i fråga om rörelsen.

7 § En hotell- eller pensionatsrörelse ska drivas så att den inte medför fara för allmän ordning och säkerhet.

8 § Utrymningsvägar i hotell och pensionat där rörelsen ska anmälas enligt 2 §, ska anges genom tydliga markeringar. En sådan markering ska vara lätt synlig från dörren till varje gästrum.

9 § Om det är nödvändigt för att upprätthålla allmän ordning och säkerhet, får Polismyndigheten besluta om förbud mot att driva en hotell- eller pensionatsrörelse. Beslutet får förenas med vite.

10 § Polismyndigheten har rätt att få tillträde till hotell och pensionat för att utöva tillsyn över att denna lag följs.

11 § Polismyndighetens beslut enligt denna lag får överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2025.
 2. Genom lagen upphävs lagen (1966:742) om hotell- och pensionatsrörelse.
 3. Hotell- och pensionatsrörelser som har beviljats tillstånd enligt äldre föreskrifter ska anses vara anmälda enligt 2 §.

2 Ärendet och dess beredning

I april 2020 gav regeringen en särskild utredare i uppdrag att bland annat utreda och lämna förslag till förenklingar av regelverk med betydelse för mikroföretagande samt att överväga och föreslå vissa åtgärder som förenklar och moderniserar bokföringslagen (dir. 2020:48). Syftet med uppdraget var att stärka svensk konkurrenskraft genom att förenkla för berörda företag och att ge bättre förutsättningar för fler jobb i fler och växande företag.

Utredningen tog namnet Utredningen om enklare regelverk för mikroföretagande och en modernare bokföringslag. Utredningen överlämnade i juni 2021 betänkandet Förenklade regelverk för mikroföretagande (SOU 2021:60). En sammanfattning av betänkandet, del I Förenklingar för mikroföretag, finns i *bilaga 1* och utredningens lagförslag i relevanta delar finns i *bilaga 2*.

Betänkandet har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 3*. Remissyttrandena finns tillgängliga i lagstiftningsärendet (KN2023/00386).

Vid remissbehandlingen efterfrågade Polismyndigheten en översyn av förslaget när det gäller avskaffande av kravet på tillstånd för att driva hotell- och pensionatsrörelse, eftersom det bland annat saknas förslag på nödvändiga följdändringar, till exempel vad som ska gälla i fråga om Polismyndighetens möjligheter att vid vite förbjuda en hotell- eller pensionatsrörelse. Polismyndigheten har också inkommit med en skrivelse om detta (KN2023/00386).

Som ett led i den fortsatta beredningen av betänkandet har det utarbetats ett utkast till lagrådsremiss med bland annat förslag på vad som ska gälla i de frågor som Polismyndigheten har tagit upp. I utkastet behandlas även i övrigt de förslag utredningen lämnar när det gäller avskaffande av kravet på tillstånd för att driva hotell- och pensionatsrörelse.

Övriga förslag som lämnats av utredningen bereds vidare i Regeringskansliet. Regeringen beslutade den 18 januari 2024 lagrådsremissen Avskaffat krav på bevarande av räkenskapsinformation i original.

3 En ny lag om hotell- och pensionatsrörelser

Utkastets förslag: En ny lag om hotell- och pensionatsrörelser ska ersätta den nuvarande lagen om hotell- och pensionatsrörelse.

Flera bestämmelser i den nuvarande lagen ska överföras till den nya lagen oförändrade eller med enbart språkliga eller redaktionella ändringar.

Utredningen lämnar inget förslag i denna del.

Remissinstanserna: Ingen av remissinstanserna framför några synpunkter i fråga om behovet av en ny lag.

Skälen för utkastets förslag: I utkastet till lagrådsremiss föreslås flertalet lagändringar med anledning av att tillståndskravet föreslås ersättas med ett anmälningsskrav. Om dessa ändringar skulle göras i den nuvarande lagen om hotell- och pensionatrörelse, skulle ett stort antal paragrafer behöva ändras eller upphävas. Därutöver skulle lagens struktur och rubriksättning behöva ändras. Vidare behövs ny reglering i vissa avseenden. Det författningstekniskt lämpligaste alternativet bedöms vara att ersätta lagen om hotell- och pensionatrörelse med en ny lag. Det föreslås därför att lagen om hotell- och pensionatrörelse upphävs och ersätts av en ny lag om hotell- och pensionatrörelser.

I lagen om hotell- och pensionatrörelse finns det vissa bestämmelser som inte direkt påverkas av att tillståndskravet föreslås ersättas med ett anmälningsskrav. Paragrafer som inte påverkas av detta bör överföras till den nya lagen oförändrade eller med endast redaktionella eller språkliga ändringar som inte innebär någon ändring i sak.

4 Tillståndskravet för hotell- och pensionatrörelser tas bort

Utkastets förslag: Kravet på tillstånd för att driva en hotell- eller pensionatrörelse och kraven på att det ska finnas en föreståndare för rörelsen och en ersättare för denne ska tas bort.

Utredningens förslag överensstämmer med utkastets.

Remissinstanserna: En klar majoritet av de remissinstanser som yttrar sig över förslaget, bl.a. *Polismyndigheten, Göteborgs kommun, Mjölby kommun, Sveriges Fiskevattenägarförbund, Svenskt Näringsliv, Hela Sverige ska Leva, Företagarna, Visita, Näringslivets Regelnämnd* och *Länsstyrelsen i Jämtlands län*, ställer sig bakom förslaget eller har inte några invändningar mot det. *Visita* och *Norsjö kommun* bedömer också att förslaget skulle förenkla för hotellföretagare, sänka deras administrativa kostnader och avgifter, öka konkurrensen och upphäva inskränkningar i näringsfriheten. *Polismyndigheten* anger att förslaget kommer att innebära en administrativ lättnad, eftersom det anmälningsskrifvarande som föreslås införas inte ska vara föremål för någon prövning av *Polismyndigheten*. *Sveriges Kommuner och Regioner* anser att vissa ytterligare överväganden kan vara motiverade när det gäller förslagen.

Skälen för utkastets förslag

Gällande rätt

Enligt 2 § lagen (1966:742) om hotell- och pensionatrörelse får en hotell- eller pensionatrörelse som är avsedd att samtidigt ta emot minst nio gäster eller som omfattar minst fem gästrum drivas endast av den som har beviljats tillstånd av *Polismyndigheten*. Tillstånd ska meddelas om det inte finns anledning att anta att den som söker tillståndet ska driva rörelsen så att fara för allmän ordning och säkerhet uppkommer. Tillstånd får dock inte meddelas den som är underårig eller i konkurs eller som har förvaltare.

Tillstånd meddelas för hotell- eller pensionatsrörelse i en viss byggnad eller lägenhet.

Tillståndsprövningen tillkom bland annat för att säkerställa att den som driver rörelsen har de personliga förutsättningarna som krävs för att driften ska ske på ett sätt som inte medför fara för allmän ordning och säkerhet. Avsikten är att Polismyndigheten vid prövningen av om tillstånd ska meddelas eller inte ska kunna kontrollera uppgifter om sökandens vandel i tillgängliga register, till exempel om sökanden dömts för våldsbrott, sedlighetsbrott eller tillgreppsbrott (prop. 1966:124 s. 79).

Om rörelsen kräver tillstånd och drivs av ett bolag, en förening eller en annan samfällighet, ska det finnas en föreståndare. En föreståndare får även utses för det fall tillståndshavaren är en enskild person (3 § första stycket). Det ska finnas en ersättare för en tillståndshavare som själv förestår rörelsen och för en föreståndare (4 §). Föreståndaren och ersättaren ska godkännas av Polismyndigheten och uppfylla vissa grundläggande krav (3 § andra stycket och 4 §). I lagen regleras även situationerna att en tillståndshavare avlider, försätts i konkurs eller får en förvaltare (6 §) och att föreståndaren eller ersättaren avgår, avlider eller att godkännandet av dessa återkallas (7 §).

Tillståndskravet tas bort

Utredningen föreslår att det nuvarande tillståndskravet för att driva en hotell- eller pensionatsrörelse ska tas bort. Bedömningen är att de nuvarande bestämmelserna om tillstånd innebär en oproportionerlig inskränkning i näringsfriheten samtidigt som det också innebär administrativa kostnader och avgifter för företagen. Det har också framförts att tillståndskravet är byråkratiskt, onödigt och en administrativ börda för företagen.

Den kritik som framförs mot tillståndskravet förefaller vara befogad. Behovet av ett tillståndskrav måste vägas mot intresset av att företagens rätt att bedriva näringsverksamhet inte blir föremål för opåkallade inskränkningar. Utgångspunkten bör vara att regleringen av ordnings- och säkerhetsfrågor endast ska innehålla föreskrifter för vilka det finns ett påtagligt behov i dagens samhälle. Behovet av att säkerställa att ett hotell eller pensionat drivs på ett sätt som inte medför fara för allmän ordning och säkerhet bör kunna tillgodoses genom mindre ingripande inskränkningar.

Tillståndskravet kan innebära ett tillväxthinder, eftersom även en mindre expansion av en rörelse är förknippad med flera uppgiftskrav. Som såväl utredningen som flera remissinstanser framför är även kostnaden för en tillståndsprocess en belastning för företagen. För små företag kan kostnaden för ett tillstånd innebära en reell ekonomisk belastning. För såväl små företag som stora kommersiella aktörer utgör processen en betungande administrativ börda.

Som *Polismyndigheten* för fram skulle förslaget även innebära en administrativ lättnad för myndigheten. Om tillståndskravet tas bort skulle myndighetens ärendehantering underlättas, eftersom ansökningar varken behöver avvisas eller avslås. Dessutom bedöms mindre tid behöva läggas på hanteringen av överklaganden. Förslaget skulle därmed kunna frigöra

resurser hos Polismyndigheten, vilket innebär att poliser kan ägna sig åt uppgifter där det finns ett större behov av polisiär kompetens.

Sammanfattningsvis bedöms övervägande skäl tala för att tillståndskravet för att driva hotell- eller pensionatsrörelse bör avskaffas. Det finns inte heller längre skäl att reglera frågan om föreståndare och ersättare samt vilka krav som ska ställas på dessa.

I nästa avsnitt föreslås vilka andra regler som i stället bör gälla för att allmän ordning och säkerhet ska tillgodoses.

Följdändringar med anledning av att tillståndskravet tas bort

Av 5 § tredje stycket lagen om hotell- och pensionatsrörelse framgår att ett skriftligt bevis ska utfärdas om tillstånd för hotell- eller pensionatsrörelse beviljas. I vissa fall ska beviset även innehålla uppgifter om att bygglov kan krävas, eller att tillståndet inte får utnyttjas förrän en ersättare eller en föreståndare har utsetts och godkänts. En kopia av beviset ska skickas till den eller de kommunala nämnder som fullgör uppgifter inom räddningstjänsten, inom plan- och byggnadsväsendet och inom miljö- och hälsoskyddsområdet. Skriftligt bevis ska också utfärdas om godkännande av en föreståndare eller en ersättare (5 § fjärde stycket). Mot bakgrund av att tillståndskravet föreslås tas bort finns det inte längre skäl att utfärda bevis om tillstånd eller om godkända föreståndare eller ersättare. Inte heller finns det skäl att underrätta kommunala nämnder om att tillstånd att driva hotell- eller pensionatsrörelse har utfärdats. Reglerna om detta bör därför inte föras över till den nya lagen. Detsamma gäller för bestämmelserna i 8 § om skyldighet för tillståndshavaren att anmäla om denne inte vill utnyttja tillståndet eller om det uppkommer hinder mot att börja rörelsen, samt föreskrifterna om att Polismyndigheten i dessa fall ska återkalla tillståndet och underrätta byggnadsnämnden och de kommunala nämnder som ansvarar för räddningstjänst och miljö- och hälsoskydd om detta.

För närvarande gäller ett straffansvar för den som, när så krävs, utan tillstånd eller utan godkänd föreståndare eller ersättare driver hotell- eller pensionatsrörelse (16 §). Vidare gäller att Polismyndigheten under vissa förutsättningar kan återkalla ett tillstånd eller återkalla ett godkännande av en föreståndare eller en ersättare (19 §). I och med att tillståndskravet och kraven på att ha en godkänd föreståndare och ersättare för denna tas bort saknas det behov av dessa bestämmelser. Bestämmelserna ska därför inte föras över till den nya lagen.

5 Anmälan av hotell- eller pensionatsrörelse

Utkastets förslag: Den som avser att driva en hotell- eller pensionatsrörelse som är avsedd att samtidigt ta emot minst nio gäster eller som avser minst fem gästrum ska anmäla detta till Polismyndigheten. Om rörelsen upphör, ska detta anmälas till Polismyndigheten utan onödigt dröjsmål.

En anmälan ska vara skriftlig och innehålla uppgifter om anmälarens företagsnamn, organisationsnummer eller personnummer, postadress, behörig företrädare för anmälaren och var rörelsen ska drivas. När ett anmält förhållande ändras ska det utan onödigt dröjsmål anmälas till Polismyndigheten.

I anmälningspliktiga hotell och pensionat ska utrymningsvägar anges med tydliga markeringar. Markeringarna ska vara lätt synliga från dörren till varje gästrum.

Utredningens förslag överensstämmer delvis med utkastets. Av utredningens förslag framgår det inte uttryckligen att anmälan ska vara skriftlig. Inte heller lämnas något förslag om att anmälan ska innehålla uppgift om organisationsnummer eller den enskilda näringsidkarens personnummer. Utredningen behandlar inte heller frågan om anmälan vid ändrade förhållanden eller frågan om märkning av utrymningsvägar.

Remissinstanserna: Majoriteten av de remissinstanser som yttrar sig över utredningens förslag tillstyrker det eller har inte något att invända mot det. *Polismyndigheten* anger att förslaget i sin helhet behöver ses över och lämnar ett flertal förslag på förtydliganden. Myndigheten anser att anmälan bör vara skriftlig och innehålla uppgifter om företagets organisationsnummer eller, för det fall verksamheten bedrivs som enskild näringsverksamhet, personnummer. Polismyndigheten uppmärksammar också att när rörelser drivs på flera olika adresser, till exempel vid stuguthyrning, kan det, såväl enligt nuvarande utformning av lagen som enligt förslaget, vara otydligt om flera ansökningar ska göras och vem som ska göra ansökan. Vidare anger myndigheten att de föreslagna bestämmelserna om anmälan uttryckligen bör omfatta såväl hotell- som pensionatsrörelse och att det finns skäl att se över bestämmelserna om märkning av utrymningsvägar. *Visita*, *Näringslivets Regelnämnd* och *Länsstyrelsen i Jämtlands län* betonar vikten av att anmälan bör vara enkel och kunna lämnas digitalt.

Skälen för utkastets förslag

Ett anmälningsförfarande införs

De skäl som låg bakom införandet av ett tillståndskrav för hotell- och pensionatsrörelser gäller i viss utsträckning fortfarande eftersom verksamheten kan medföra risker ur ett ordnings- och säkerhetsperspektiv. Det är till exempel inte ovanligt att det förekommer alkoholserving på hotell och pensionat, vilket är en riskfaktor för brott. När många människor samlas inomhus ökar också risken för faror vid utrymning och konsekvenserna vid en eventuell brand eller annat olycksförlopp kan bli mycket omfattande. Det förekommer också att hotell och pensionat används för brottslig verksamhet, exempelvis prostitution, människohandel eller förvaring av vapen eller narkotika. Det finns därför fortsättningsvis ett behov av att säkerställa att hotell- och pensionatsrörelser drivs så att de inte medför fara för allmän ordning och säkerhet.

Det finns goda förutsättningar att motverka brottslighet och tillgodose säkerhetskrav genom Polismyndighetens möjligheter att utöva tillsyn över hotell- och pensionatsrörelser. Enligt lagen om hotell- och pensionatsrörelse ska hotell och pensionat drivas så att rörelsen inte medför fara för

allmän ordning och säkerhet (10 §). I hotell eller pensionat som drivs med tillstånd ska utrymningsvägar anges med tydliga markeringar (12 §). Polismyndigheten har rätt att få tillträde till hotell och pensionat för att utöva tillsyn över att bestämmelserna i lagen följs (21 §).

För att polisen ska kunna utöva kontroll och tillsyn krävs dock att Polismyndigheten också har information om vilka näringsidkare som bedriver hotell- och pensionatsverksamhet och platsen för verksamhetens bedrivande. Genom ett anmälningförfarande skulle polisen få tillgång till dessa uppgifter. Samtidigt bedöms ett anmälningförfarande inte vara särskilt betungande och tidskrävande för företagens del. Bedömningen är därför att det finns skäl att införa ett anmälningförfarande, där den som avser att driva en hotell- eller pensionatsrörelse ska anmäla detta till Polismyndigheten.

Verksamhet som träffas av anmälningsskyldigheten

Enligt nuvarande reglering gäller kravet på tillstånd endast för en hotell- eller pensionatsrörelse som är avsedd att samtidigt ta emot minst nio gäster eller som omfattar minst fem gästrum (2 § lagen om hotell- och pensionatsrörelse). Motsvarande krav fanns i stadgan (1917:474) angående hotell- och pensionatsrörelse som ersattes av lagen om hotell- och pensionatsrörelse.

När tillståndskravet ersätts med ett anmälningsskyldighetskrav bör utgångspunkten vara att anmälningsskyldigheten inte ska vara mer omfattande och betungade än vad som är nödvändigt för att Polismyndigheten ska kunna utöva tillsyn och kontroll över den allmänna ordningen och säkerheten. För de mindre hotell- eller pensionatsrörelser som inte omfattats av tillståndskravet skulle en anmälningsskyldighet riskera att bli oproportionerligt betungande. Dessa rörelser är så små att några större störningar normalt inte väntas uppkomma. Det är därför en lämplig avvägning att de mindre hotell- och pensionatsrörelserna som i dagsläget inte är tillståndspliktiga undantas från anmälningsskyldigheten. Det bör i sammanhanget noteras att även en hotell- eller pensionatsrörelse som inte omfattas av en anmälningsskyldighet ska drivas så att den inte medför fara för allmän ordning eller säkerhet och att Polismyndigheten har rätt att få tillträde till dessa verksamheter för att utöva tillsyn (jfr 10 och 21 §§ lagen om hotell- och pensionatsrörelse). Bedömningen är därför att endast hotell- och pensionatsrörelser som är avsedda att samtidigt ta emot minst nio gäster eller som omfattar minst fem gästrum ska omfattas av anmälningsskyldigheten.

Vem ska göra anmälan?

Polismyndigheten har framfört att utredningens förslag är otydligt i fråga om vem som åläggs anmälningsskyldigheten. Eftersom det är verksamhetsutövaren som bedriver hotell- eller pensionatsrörelsen, bör anmälningsskyldigheten gälla för verksamhetsutövaren. Om verksamheten bedrivs av en juridisk person, till exempel i form av aktiebolag eller handelsbolag, bör alltså bolaget göra anmälan. Vem som är behörig att företräda en juridisk person framgår av associationsrättsliga regler. Om verksamheten i stället bedrivs i form av enskild näringsverksamhet, bör den enskilda näringsidkaren vara anmälningsskyldig.

Anmälan innehåll

Enligt nuvarande reglering ska en ansökan om tillstånd att driva hotell- eller pensionärsrörelse vara skriftlig och innehålla en mängd uppgifter om sökanden och om dennes föreståndare och ersättare, liksom om de lokaler i vilka rörelsen ska bedrivas (5 § första och andra styckena lagen om hotell- och pensionärsrörelse).

Antalet uppgifter som behövs anges i en anmälan bedöms kunna vara betydligt mer begränsat jämfört med innehållet i en ansökan om tillstånd. Innehållet bör begränsas till de uppgifter som är nödvändiga för att Polismyndigheten ska kunna fullgöra sin kontroll- och tillsynsverksamhet. Som *Polismyndigheten* för fram bör en anmälan vara skriftlig. Uppgifter om företagsnamn och postadress bör finnas med i en anmälan. Även uppgifter om behörig företrädare för anmälaren och uppgifter om var rörelsen ska drivas bör finnas med. En anmälan bör dessutom, som Polismyndigheten påpekar, innehålla uppgifter om organisationsnummer eller personnummer för det fall verksamheten bedrivs som enskild näringsverksamhet. Därmed kan sökbarheten i Polismyndighetens register underlättas. När det gäller enskild näringsverksamhet minskar också risken för att fel företagare registreras om anmälan kan kopplas till personnumret och inte endast namnet på den enskilda näringsidkaren.

Övriga uppgifter som enligt den nuvarande regleringen ska lämnas i eller bifogas till en ansökan om tillstånd bedöms inte vara nödvändiga inom ett anmälningsförfarande.

För att registret ska innehålla korrekta och uppdaterade uppgifter bör även ändrade förhållanden anmälas. En sådan anmälan bör lämnas in till Polismyndigheten utan onödigt dröjsmål.

Digital anmälan

Förordningen (2018:1264) om digitalt inhämtande av uppgifter från företag syftar till att förenkla för företag att starta, driva och avveckla sin verksamhet genom att underlätta deras kontakter med och uppgiftslämnande till myndigheter. Av 1 § framgår att förordningen är tillämplig på Polismyndighetens verksamhet. Det innebär att Polismyndigheten när den utvecklar ett system för inhämtande av uppgifter från företag ska utforma det så att företagets uppgiftslämnande, och därmed sammanhängande kommunikation med företaget, som huvudregel sker digitalt (6 §). Redan i dag kan en ansökan om tillstånd att bedriva hotell- eller pensionärsrörelse lämnas i en digital tjänst eller, om så inte är möjligt, lämnas in per mejl eller per post. Även fortsättningsvis bör, som *Visita, Näringslivets Regelnämnd* och *Länsstyrelsen i Jämtlands län* efterlyser, ett system för inhämtande av uppgifter från företag utformas så att företagets uppgiftslämnande och därmed sammanhängande kommunikation med företaget som huvudregel sker digitalt. Någon ytterligare reglering i denna del bedöms inte krävas.

Verksamhetens upphörande

Enligt 8 § lagen om hotell- och pensionärsrörelse ska tillståndshavaren skriftligen anmäla till Polismyndigheten om rörelsen upphör. För att Polismyndighetens register över anmälda hotell- och pensionärsrörelser ska hållas uppdaterat är det fortsatt viktigt att en anmälan görs vid

rörelsens upphörande. Det bedöms vidare nödvändigt att införa ett krav om att anmälan om rörelsens upphörande ska ske utan onödigt dröjsmål efter det att verksamheten har upphört. Den som driver en anmälningspliktig hotell- eller pensionatsrörelse bör därför utan onödigt dröjsmål skriftligen anmäla till Polismyndigheten när en rörelse upphör.

Följdändringar med anledning av anmälningsplikten

Mot bakgrund av att tillståndskravet ersätts med ett anmälningskrav bör det framgå av lagen att utrymningsvägar i hotell och pensionat där rörelsen är anmälningspliktig ska anges genom tydliga markeringar.

6 Register

Utkastets förslag: Polismyndigheten ska föra register över de uppgifter som har anmälts enligt lagen. I registret ska det anges vilka beslut som Polismyndigheten har meddelat i fråga om rörelsen.

Utredningens förslag överensstämmer delvis med utkastets. Enligt utredningens förslag ska Polismyndigheten inte vara skyldig att i registret anteckna de beslut som meddelats i fråga om rörelsen.

Remissinstanserna har inte lämnat några synpunkter på förslaget.

Skälen för utkastets förslag: Av 9 § lagen om hotell- och pensionatsrörelse framgår att Polismyndigheten ska föra register över de hotell- och pensionatsrörelser för vilka tillstånd har meddelats. I registret ska de beslut som Polismyndigheten meddelar i fråga om rörelsen antecknas. Av förarbetena framgår att myndigheten, utöver själva uppgifterna om tillståndet, ska anteckna uppgifter om till exempel godkända föreståndare och ersättare, beslut om återkallelse av tillstånd eller godkännande samt företagna inspektioner och åtgärder i anledning av dessa (prop. 1966:124 s. 83).

Syftet med att införa en anmälningsplikt är att Polismyndigheten ska kunna utöva tillsyn och kontroll över den allmänna ordningen och säkerheten. För att säkerställa att polisen kan fullgöra sina uppgifter är det viktigt att den har tillgång till ett register över de hotell- och pensionatsrörelser som har anmälts. Polismyndigheten bör därför föra ett register över de uppgifter som har anmälts enligt lagen.

Även fortsättningsvis bedöms Polismyndigheten ha behov av att i registret anteckna de beslut som meddelas i fråga om rörelsen. Det kan till exempel vara fråga om beslut om föreläggande att inkomma med uppgifter eller beslut om förbud att driva en hotell- eller pensionatsrörelse. Genom att dessa uppgifter framgår av registret underlättas Polismyndighetens tillsynsverksamhet. Bedömningen är därför, till skillnad från utredningens förslag, att Polismyndigheten även fortsättningsvis ska ange i registret vilka beslut som myndigheten har meddelat i fråga om rörelsen.

7 Åtgärder om anmälningsskyldigheten inte följs

Utkastets förslag: Polismyndigheten ska få förelägga den som inte har fullgjort sin anmälningsskyldighet enligt lagen att fullgöra denna skyldighet. Ett beslut om föreläggande ska få förenas med vite.

Det ska inte längre vara straffbart att inte fullgöra sin anmälningsskyldighet vid rörelsens upphörande.

Utredningens förslag stämmer delvis överens med utkastets. Utredningen tar inte upp frågan om föreläggande med vite.

Remissinstanserna: En majoritet av remissinstanserna framför inte några synpunkter i fråga om föreläggande vid vite eller avskaffat straffansvar. *Sveriges Kommuner och Regioner* anger att den omständigheten att anmälningsplikten inte kommer att vara förenad med någon sanktion kan öka risken för att anmälan inte kommer att ske och därmed öka risken för att brandskydds- och hälsoskyddsaspekter inte beaktas tillräckligt.

Skälen för utkastets förslag: Av förslaget ovan framgår att den som avser att driva en hotell- eller pensionatsrörelse av viss storlek ska anmäla detta till Polismyndigheten. Vidare föreslås att den som driver en anmälningspliktig hotell- eller pensionatsrörelse ska anmäla eventuella förändringar av de uppgifter som har anmälts eller om rörelsen upphör. Polismyndigheten ska också föra ett register över de anmälda uppgifterna. Avsikten med anmälningskravet är att ge information om verksamheten och på så sätt underlätta polisens kontroll- och tillsynsverksamhet. Genom anmälningskyldigheten och det register som Polismyndigheten ansvarar för får polisen således kännedom om de verksamheter som myndigheten har tillsynsansvar över.

För att anmälningskravet ska fylla sin funktion måste registret över anmälda verksamheter vara så fullständigt som möjligt. Det finns ingen anledning att ifrågasätta att den stora majoriteten av de hotell och pensionat som omfattas av anmälningskyldigheten kommer att anmäla verksamheten. Det förekommer dock att hotell och pensionat drivs av aktörer som inte kan förväntas anmäla sin verksamhet frivilligt. Det kan till exempel vara fråga om en hotell- eller pensionatsrörelse som har förbjudits på grund av brister ur ett ordnings- och säkerhetsperspektiv. Om det därefter finns misstanke om att samma aktör har återupptagit verksamheten utan att anmäla detta till Polismyndigheten, behöver det finnas ett sätt att vid behov tvinga fram en anmälan. Det kan även avse fall där det finns misstanke om att det förekommer brottslig verksamhet på ett hotell eller pensionat som inte har anmälts enligt lagen och där Polismyndigheten har behov av att kunna registrera uppgifter om verksamheten för att de ska kunna fullgöra sin tillsynsskyldighet.

För att säkerställa att anmälan sker på det sätt som är föreskrivet krävs därför att det finns verkningfulla sanktioner som kan tillämpas i de fall en verksamhetsutövare inte fullgjort sin anmälningskyldighet. I annat fall kommer en administrativ lättnad att uppstå för den som väljer att inte följa lagen, samtidigt som det inte finns något verkningfullt medel att få denne att rätta sig. Detta vore otillfredsställande och skulle försvåra Polismyndighetens arbete.

I dag kan den som driver sin verksamhet utan tillstånd eller inte fullgör sin anmälningsskyldighet i fråga om rörelsens upphörande dömas till böter (16 § a och 18 §). Det kan dock ifrågasättas om ett straffansvar är en ändamålsenlig sanktion mot den som inte fullgör sin anmälningsskyldighet i fråga om hotell- och pensionatsrörelse.

I stället för straff kan administrativa sanktioner användas för att styra beteenden, till exempel förelägganden som får förenas med vite. Vite är ett hot om att ett betalningsansvar kan uppstå om föreläggandet inte följs, vilket alltså innebär att vitet är avsett att styra någons beteende i ett enskilt fall för framtiden. Bedömningen är att denna form av sanktion är bättre lämpad för att förmå företagen att fullgöra sin anmälningsskyldighet. Därutöver bedöms en sanktion i form av föreläggande som får förenas med vite vara en mer proportionerlig sanktion än ett straffansvar för den som inte fullgör sin anmälningsskyldighet. Polismyndigheten bör därför kunna förelägga den som inte har fullgjort sin anmälningsskyldighet enligt lagen att fullgöra denna skyldighet. Föreläggandet bör kunna förenas med vite. Föreläggandet kan avse anmälan om att hotell- eller pensionatsrörelsen ska drivas, ändringsanmälan och anmälan om rörelsens upphörande. Förslaget innebär också att straffbestämmelsen i 18 § inte ska föras över till den nya lagen.

Allmänna bestämmelser om vite finns i lagen (1985:206) om viten. Ett föreläggande och en eventuell kombination med vite ska bara användas när det behövs för att åstadkomma en korrekt anmälan. Polismyndigheten behöver därför göra en bedömning av i vilka fall ett föreläggande med eventuellt vite ska meddelas. En sådan bedömning kan till exempel ta sin utgångspunkt i vad som framkommit i myndighetens dialog med den som ska anmäla och hur sannolikt det bedöms vara att en anmälan sker.

Vitesbeloppet ska enligt 3 § lagen om viten fastställas till ett belopp som med hänsyn till vad som är känt om adressatens ekonomiska förhållanden och till omständigheterna i övrigt kan antas förmå adressaten att följa det föreläggande som är förenat med vitet.

Vid övervägande av om en vitessanktion bör användas eller inte, och hur stort vitesbeloppet i sådant fall ska vara, behöver Polismyndigheten följa förvaltningslagens (2017:900) krav på att en åtgärd aldrig får vara mer långtgående än vad som behövs och endast får vidtas om det avsedda resultatet står i rimligt förhållande till de olägenheter som kan antas uppstå för den som åtgärden riktas mot (5 §). Enligt 6 § lagen om viten prövas frågor om utdömmande av viten som regel av förvaltningsrätt på ansökan av myndigheten.

8 Polismyndighetens tillsyn och kontroll

<p>Utkastets förslag: Polismyndigheten ska få besluta om förbud mot att driva en hotell- eller pensionatsrörelse, om det är nödvändigt för att upprätthålla allmän ordning och säkerhet. Beslutet ska få förenas med vite.</p>

Utredningen lämnar inget förslag i denna del.

Remissinstanserna: En majoritet av remissinstanserna tar inte upp frågan om Polismyndighetens möjligheter att förbjuda en hotell- eller pensionatsrörelse. *Polismyndigheten* anser att bestämmelserna om tillsyn och kontroll ska behållas oförändrade men anser att det finns skäl att se över bestämmelserna om förbud mot hotell- och pensionatsrörelser och om överklagande.

Skälen för utkastets förslag

Polismyndighetens tillsyn och kontroll

Av lagen om hotell- och pensionatsrörelse framgår att en hotell- eller pensionatsrörelse ska drivas så att den inte medför fara för allmän ordning och säkerhet (10 §). Vidare framgår att hotell- eller pensionat som drivs med tillstånd ska ange utrymningsvägar med tydliga markeringar (12 §). Polismyndigheten har rätt att få tillträde till hotell och pensionat för att utöva tillsyn över att bestämmelserna i lagen följs (21 §).

För de verksamheter som inte omfattas av tillståndskravet har Polismyndigheten möjlighet att vid vite förbjuda en hotell- och pensionatsrörelse, om det är nödvändigt för att upprätthålla allmän ordning och säkerhet (20 §).

För de verksamheter som omfattas av tillståndskravet har Polismyndigheten möjlighet att under vissa förutsättningar återkalla tillståndet eller godkännandet av föreståndaren eller ersättaren (19 §). Det gäller till exempel om tillståndshavaren eller föreståndaren upprepade gånger dömts för brott mot lagen eller om denne åsidosatt någon annan bestämmelse som gäller för rörelse och trots uppmaning inte vidtagit rättelse inom skälig tid. Bestämmelsen om att återkalla tillståndet eller godkännandet av föreståndaren eller ersättaren föreslås dock inte föras över till den nya lagen med anledning av att tillståndskravet tas bort (se avsnitt 4).

För att säkerställa att de krav som ställs enligt lagen uppfylls bör Polismyndigheten även fortsättningsvis ha rätt att få tillträde till hotell och pensionat för att utöva tillsyn. För det fall att Polismyndigheten vid en eventuell tillsyn eller på något annat sätt finner att det finns risker ur ett ordnings- och säkerhetsperspektiv måste myndigheten kunna besluta om nödvändiga sanktioner. För mindre verksamheter, som inte föreslås omfattas av anmälningsplikten, bör Polismyndigheten därför även fortsättningsvis få besluta om förbud mot att driva en hotell- eller pensionatsrörelse, om det är nödvändigt för att upprätthålla den allmänna ordningen och säkerheten. Även för de större verksamheterna, som föreslås omfattas av anmälningsplikten, bör det finnas samma möjlighet till ingripande, eftersom de nuvarande sanktionerna kopplade till tillståndspliktiga hotell och pensionat inte föreslås föras över till den nya lagen.

Sammanfattningsvis bör Polismyndigheten få besluta om förbud mot att driva en hotell- eller pensionatsrörelse, om det är nödvändigt för att upprätthålla den allmänna ordningen och säkerheten. Detta bör gälla alldeles oavsett omfattningen av verksamheten.

I och med att ett förbud ska vara nödvändigt för att upprätthålla den allmänna ordningen och säkerheten ställs höga krav för att ett förbud ska kunna komma i fråga. Av proportionalitetsskäl bör en sådan åtgärd kunna komma i fråga först om andra sätt att komma till rätta med ordningsstörningen eller säkerhetsproblemen visat sig verkningslösa. Normalt bör

eventuella brister kunna åtgärdas genom en dialog mellan myndigheten och ansvariga för rörelsen. Ett förbud bör därför endast komma i fråga i rena undantagsfall. Bedömningen är därför att denna sanktion inte innebär ett oproportionerligt ingrepp i företagets näringsfrihet. I enlighet med vad som gäller i dag bör beslut om förbud få förenas med vite.

Överklagande av Polismyndighetens beslut

Av 22 § lagen om hotell- och pensionatrörelse framgår att Polismyndighetens beslut får överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Prövnings-tillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten. De beslut som det är fråga om rör bland annat tillstånd att driva hotell- och pensionatrörelse, återkallelse av sådana tillstånd och godkännande av föreståndare för rörelsen (jfr prop. 1966:124 s. 88). *Polismyndigheten* anser att det finns skäl att se över reglerna.

Några beslut om att meddela tillstånd, att återkalla tillstånd eller att godkänna föreståndare eller ersättare kommer inte längre att fattas av Polismyndigheten. Det finns därmed inte längre något behov av att kunna överklaga dessa typer av beslut. Polismyndigheten kommer dock även fortsättningsvis att kunna fatta beslut om att förbjuda en hotell- och pensionatrörelse. Denna typ av beslut bör fortfarande kunna överklagas. Även beslut om föreläggande om att göra en anmälan, eventuellt förenat med vite, bör kunna överklagas. Bestämmelserna om överklagande bör därför föras över till den nya lagen.

9 Skydd för behandling av personuppgifter

Utkastets bedömning: EU:s dataskyddsförordning, lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning och förordningen med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning utgör tillräcklig reglering av den personuppgiftsbehandling som kommer att ske till följd av förslaget. Det behövs inte någon ny reglering av personuppgiftsbehandlingen.

Utredningen behandlar inte frågan.

Remissinstanserna: Ingen av remissinstanserna framför några synpunkter i fråga om skydd för behandling av personuppgifter.

Skälen för utkastets bedömning

Dataskyddsreglering

I unionsrätten regleras behandlingen av personuppgifter i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning), EU:s dataskyddsförordning. I svensk rätt kompletteras EU:s dataskyddsförordning bland annat av lagen (2018:218) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning (dataskyddslagen) och förordningen (2018:219)

med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning. EU:s dataskyddsförordning utgör den generella regleringen av personuppgiftsbehandling inom EU.

EU:s dataskyddsförordning ska tillämpas på sådan behandling av personuppgifter som helt eller delvis företas på automatisk väg samt på annan behandling än automatisk av personuppgifter som ingår i eller kommer att ingå i ett register (artikel 2). Förordningen ska dock inte tillämpas på behandling av personuppgifter som behöriga myndigheter utför i syfte att förebygga, förhindra, utreda, avslöja eller lagföra brott eller verkställa straffrättsliga påföljder, i vilket även ingår att skydda mot, samt förebygga och förhindra, hot mot den allmänna säkerheten (artikel 2.2 d). Sådan behandling omfattas i stället av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/680 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behöriga myndigheters behandling av personuppgifter för att förebygga, förhindra, utreda, avslöja eller lagföra brott eller verkställa straffrättsliga påföljder, och det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av rådets rambeslut 2008/977/RIF (dataskyddsdirektivet). Dataskyddsdirektivet har i svensk rätt genomförts i huvudsak genom brottsdatalagen (2018:1177).

Brottsdatalagen gäller för behandling av personuppgifter som utförs av behöriga myndigheter i syfte att förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet, utreda eller lagföra brott eller verkställa straffrättsliga påföljder. Den gäller också för behandling av personuppgifter som en behörig myndighet utför i syfte att upprätthålla allmän ordning och säkerhet (1 kap. 2 §). Av 1 kap. 6 § brottsdatalagen följer att med personuppgift avses varje upplysning om en identifierad eller identifierbar fysisk person som är i livet och med behandling av personuppgifter avses en åtgärd eller kombination av åtgärder som vidtas i fråga om personuppgifter eller uppsättningar av personuppgifter, oavsett om det görs automatiserat eller inte, t.ex. insamling, registrering, organisering, strukturering, lagring, bearbetning eller ändring, framtagning, läsning, användning, utlämnande, spridning eller tillhandahållande på annat sätt, justering, sammanföring, begränsning, radering eller förstöring.

Behandling av personuppgifter faller antingen inom tillämpningsområdet för dataskyddsförordningen eller brottsdatalagen. I förarbetena till brottsdatalagen redogör regeringen för ett antal allmänna principer som bör gälla för gränsdragningsfrågor som kan uppkomma mellan regelverken (prop. 2017/18:232 s. 109–113). I förarbetena framgår att det är syftet med behandlingen av personuppgifter i det enskilda fallet som avgör om behandlingen överhuvudtaget omfattas av brottsdatalagens tillämpningsområde. Typen av personuppgiftsbehandling, vilken verksamhet den behandlas i eller personuppgiftens karaktär är alltså inte avgörande för vilket regelverk som ska tillämpas (prop. 2017/18:232 s. 112).

Vilka personuppgifter kan komma att behandlas?

De uppgifter som ska anmälas till Polismyndigheten och ingå i registret avser företagsnamn, organisationsnummer eller personnummer, behörig företrädare för anmälaren, postadress, var rörelsen ska drivas samt uppgifter om rörelsens upphörande. Även uppgifter om de beslut Polismyndigheten fattat i fråga om rörelsen kommer att ingå i registret.

Företagsnamn kan i vissa fall, framför allt när det gäller enskilda näringsidkare, innehålla information som kan kopplas till en fysisk person. Även uppgifter om en enskild näringsidkares personnummer och postadress, samt uppgifter om behörig företrädare för anmälaren, kan kopplas till en fysisk person. Dessa uppgifter utgör därmed sådana personuppgifter som avses i EU:s dataskyddsförordning och brottsdatalagen.

En anmälan om att driva hotell- eller pensionatsrörelse kommer som huvudregel att kunna ske digitalt. För att ta emot anmälningar kommer det att vara nödvändigt att utföra sådan behandling av vissa personuppgifter som avses i EU:s dataskyddsförordning och brottsdatalagen. Även i samband med till exempel registerföringen av personuppgifter kommer det att bli fråga om en personuppgiftsbehandling.

Omfattas behandlingen av personuppgifter av dataskyddsförordningen eller brottsdatalagen?

För att fastställa om Polismyndighetens behandling av personuppgifter enligt den nya lagen omfattas av dataskyddsförordningen eller brottsdatalagen måste syftet med den enskilda behandlingen fastställas.

Tillståndsprövningen enligt lagen om hotell- och pensionatsrörelse tillkom framför allt för att säkerställa att sökanden har de personliga förutsättningarna som krävs för att driva rörelsen på ett sätt som inte medför fara för allmän ordning och säkerhet. Även fortsättningsvis är det primära syftet med lagen, och det anmälningsskrav som föreslås, att säkerställa att fara för allmän ordning och säkerhet inte uppkommer. Frågan är dock vad som avses med uttrycket allmän ordning och säkerhet.

Uttrycket ”allmän ordning och säkerhet” är vittomfattande och svårdefinierat och har använts i olika polisrättsliga författningar under lång tid. Det används bland annat i ordningslagen (1993:1617) och polislagen (1984:387). I polislagen används uttrycket som ett överordnat uttryck som både omfattar brottsutredning och annan brottsbekämpande verksamhet och olika former av övervakning. I förarbetena till brottsdatalagen (prop. 2017/18:232 s. 113) uttalas att personuppgiftsbehandling inom ramen för sådan kontrollverksamhet som Polismyndigheten utför inom ramen för till exempel gränskontroll och utlänningskontroll ligger utanför brottsdatalagens tillämpningsområde i den mån den inte utförs i brottsbekämpande syfte. Vidare uttalas att brottsdatalagen bland annat ska tillämpas på behandling av personuppgifter vid ingripanden enligt 13–13 c §§ polislagen, det vill säga beslut om avvisning eller avlägsnande av personer med hänsyn till den allmänna ordningen, men inte vid förvaltningsbeslut enligt ordningslagen (prop. 2017/18:232 s. 432).

Den behandling av personuppgifter som kan komma i fråga för Polismyndigheten enligt den nya lagen bedöms falla inom tillämpningsområdet för EU:s dataskyddsförordning. Syftet med behandlingen av uppgifter bedöms i detta fall rymmas inom den mer övergripande kontrollverksamhet som Polismyndigheten ägnar sig åt, och inte i direkt brottsbekämpande syfte. Behandlingen av personuppgifter kan inte heller kopplas till några faktiska ingripanden, så som är fallet vid ingripanden enligt 13–13 c §§ polislagen.

Polismyndigheten kommer därmed att utföra sådan behandling av vissa personuppgifter som helt eller delvis företas på automatisk väg och som

avses i artikel 2.1 i EU:s dataskyddsförordning. De generella kraven på all personuppgiftsbehandling som finns i bland annat artikel 5 och 6 i förordningen blir då tillämpliga. Polismyndigheten blir då också personuppgiftsansvarig för behandlingen.

Det behövs ingen särskild reglering om behandling av personuppgifter

Av EU:s dataskyddsförordning framgår att behandling av personuppgifter får ske bland annat om behandlingen är nödvändig för att fullgöra en rättslig förpliktelse som åvilar den personuppgiftsansvarige (artikel 6.1 c) eller om behandlingen är nödvändig för att fullgöra en uppgift av allmänt intresse eller som ett led i den personuppgiftsansvariges myndighetsutövning (artikel 6.1 e).

Polismyndigheten kan, i samband med en anmälan om att driva hotell- eller pensionatsrörelse och registerföringen av denna, behöva behandla personuppgifter. Behandlingen av personuppgifter bedöms alltså nödvändig för att fullgöra en rättslig förpliktelse och kommer därmed att vara tillåten enligt artikel 6.1 c. Behandlingen bedöms också nödvändig för att fullgöra en uppgift av allmänt intresse. Polismyndighetens behandling av personuppgifter bör därför vara tillåten även med stöd av artikel 6.1 e. Den aktuella grunden för behandlingen är fastställd i den nationella rätten på det sätt som krävs enligt artikel 6.3 i dataskyddsförordningen. Den rättsliga grunden är fastställd i förslaget till lag om hotell- och pensionatsrörelser. Behandlingen bedöms inte omfatta s.k. känsliga personuppgifter (artikel 9). I de fall behandling av personnummer blir aktuell bedöms även förutsättningarna enligt 3 kap. 10 § dataskyddslagen vara uppfylla.

I 2 kap. 6 § andra stycket regeringsformen anges att var och en gentemot det allmänna är skyddad mot betydande intrång i den personliga integriteten, om det sker utan samtycke och innebär övervakning eller kartläggning av den enskildes personliga förhållanden. Inskränkningar i detta skydd får enbart ske genom lag och i enlighet med de förutsättningar som anges i 2 kap. 20–22 §§ regeringsformen. Bedömningen av vad som kan anses utgöra ett betydande intrång i den personliga integriteten bör göras utifrån olika omständigheter, bland annat uppgifternas karaktär och omfattning och syftet med behandlingen (se prop. 2009/10:80 s. 184). Den personuppgiftsbehandling som blir aktuell för Polismyndigheten hantering bedöms, med beaktande av uppgifternas karaktär och omfattning, inte innebära ett sådant betydande intrång i den personliga integriteten som avses i 2 kap. 6 § andra stycket regeringsformen.

Den sammantagna bedömningen är att EU:s dataskyddsförordning, lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning och förordningen med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning utgör en tillräcklig reglering för den personuppgiftsbehandling som kan komma att ske med anledning av förslaget.

10 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Utkastets förslag: Den nya lagen om hotell- och pensionatsrörelser ska träda i kraft den 1 januari 2025. Hotell- och pensionatsrörelser som har beviljats tillstånd enligt äldre föreskrifter ska anses vara anmälda enligt den nya lagen.

Utredningens förslag: Utredningen föreslår att lagändringarna ska träda i kraft den 30 december 2021 alternativt den 1 maj 2022.

Remissinstanserna har inte lämnat några synpunkter på förslaget.

Skälen för utkastets förslag: Det framstår som angeläget att den nya lagen träder i kraft så snart som möjligt. Detta bedöms vara den 1 januari 2025.

I dagsläget bedöms drygt 3 000 verksamheter omfattas av kravet på tillstånd. Något skäl för att de verksamheter som redan beviljats tillstånd ska behöva anmäla sin rörelse bedöms inte finnas. Eftersom de uppgifter som ska lämnas in i en anmälan enligt förslaget i allt väsentligt överensstämmer med de uppgifter som redan lämnats in i samband med ansökan om tillstånd, behöver inte heller någon kompletterande information lämnas in till Polismyndigheten när det gäller de hotell- och pensionatsrörelser som har tillstånd enligt den nuvarande regleringen. Det bör därför i en övergångsbestämmelse anges att de hotell- och pensionatsrörelser som har beviljats tillstånd enligt äldre föreskrifter ska anses vara anmälda enligt den nya lagen. Kravet på att anmäla ändrade förhållanden gäller på motsvarande sätt som för rörelser som har anmälts enligt de nya reglerna.

11 Konsekvenser

Utkastets bedömning: Anmälningsförfarandet kommer att innebära administrativa lättnader för de hotell- och pensionatsrörelser som i dag omfattas av ett tillståndskrav. Förslaget innebär även minskade administrativa kostnader för företagen i och med att anmälan är kostnadsfri. För Polismyndigheten innebär förslaget en administrativ lättnad.

Utredningens bedömning överensstämmer med utkastets.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser delar utredningens bedömning eller lämnar inga synpunkter. *Regelrådet* anser att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning. *Visita* och *Norsjö kommun* bedömer att förslagen förenklar för hotellföretagare, sänker deras administrativa kostnader och avgifter, ökar konkurrensen och upphäver inskränkningar i näringsfriheten. *Visita*, *Näringslivets Regelnämnd* och *Länsstyrelsen i Jämtlands län* betonar även vikten av att anmälan är avgiftsfri. *Polismyndigheten* anger att förslaget kommer att innebära en administrativ lättnad, eftersom anmälan inte ska vara föremål för någon prövning av Polismyndigheten.

Skälen för utkastets bedömning

Anmälningsförfarandet blir avgiftsfritt

Enligt nuvarande ordning ska en avgift tas ut för prövning av en ansökan om tillstånd att driva hotell- eller pensionatsrörelse och om godkännande av föreståndare eller ersättare, se förordningen (1992:202) om avgifter för ärenden enligt lagen (1966:742) om hotell- och pensionatsrörelse. Avgiftsklass 5 enligt 10 § avgiftsförordningen (1992:191) ska tillämpas på avgiftens storlek. Det innebär att en ansökan om att driva ett hotell eller pensionat i dagsläget kostar 4 600 kronor.

Utöver företagens kostnad för ansökan innebär även själva ansökningsprocessen kostnader i form av arbetsinsatser. Arbetsinsatsen i samband med en ansökan uppskattas till ungefär fyra timmar. Den totala kostnaden för en ansökan om tillstånd för ett genomsnittligt företag bedöms därmed uppgå till uppskattningsvis 5 700 kronor. Tillståndskravet bedöms omfatta drygt 3 000 företag. Ett tillstånd gäller som huvudregel i fem år. Därefter måste företagen ansöka om nytt tillstånd.

Besöksnäringen är generell en regeltung bransch med betydande administrativa kostnader för vissa företag. För företag som driver hotell- och pensionatsrörelse, och särskilt för mindre företag, är kostnaden för processen en reell ekonomisk belastning. I likhet med vad som framförts av *Visita, Näringslivets Regelnämnd* och *Länsstyrelsen i Jämtlands län*, är bedömningen att det finns starka skäl för att ett anmälningsförfarande om att driva hotell- eller pensionatsrörelse ska vara avgiftsfritt. Avsikten är därför att förordningen om avgifter för ärenden enligt lagen (1966:742) om hotell- och pensionatsrörelse ska upphävas i samband med att den nya lagen träder i kraft. Anmälningsförfarandet kommer då att bli avgiftsfritt.

Förslaget innebär därmed lägre administrativa kostnader för berörda företag. Anmälningsförfarandet är kostnadsfritt, men bedöms medföra drygt 140 kronor i administrativa kostnader per företag, vilket medför att de administrativa kostnaderna för företagen väntas minska med ungefär 97 procent.

Konsekvenser för företag

Förslaget innebär att dagens tillståndskrav för företag som driver hotell- och pensionatsrörelse avskaffas och ersätts med ett anmälningsförfarande som i första hand ska ske digitalt.

Hotell- och pensionatsrörelser är en del av besöksnäringen, som omfattar flera regeltunga branscher. Hotell- och pensionatsbranschen omfattar i relativt stor omfattning mikroföretag och småföretag, dvs. företag med högst 49 anställda och en omsättning som är lägre än 100 miljoner kronor per år. Förslaget bedöms ha positiva konsekvenser för dessa företag, särskilt för mindre företags arbetsförutsättningar och konkurrensförmåga. Förslaget bedöms även underlätta för nya företag att etablera sig på marknaden, vilket kan leda till ökad konkurrens på denna marknad. Mot bakgrund av att anmälningsprocessen är enklare än en tillståndsprövningsprocess kommer förslaget även att innebära administrativa lättnader för företagen.

Konsekvenser för Polismyndigheten

Antalet inkomna ärenden till Polismyndigheten förväntas sammantaget minska med den föreslagna ordningen. Visserligen bedöms antalet inkomna ärenden om anmälan att driva hotell- eller pensionatsrörelse motsvara antalet inkomna ärenden för de tidigare tillstånden. Däremot kommer det inte längre att krävas att nya ansökningar sker i samband med till exempel byte av föreståndare eller ersättare. Anmälningar om ändrade förhållanden väntas endast medföra ett begränsat antal ärenden eftersom de uppgifter som anmälningskyldigheten gäller normalt inte ändras på regelbunden basis.

Vidare bör Polismyndighetens ärendehantering underlättas, eftersom ansökningar varken behöver avvisas eller avslås. Därutöver bedöms mindre tid behöva läggas på hanteringen av överklaganden. Bedömningen är därför att förslaget också skulle kunna frigöra resurser hos Polismyndigheten, vilket innebär att polismän kan ägna sig åt uppgifter där det finns ett större behov av polisiär kompetens.

Förslaget bedöms leda till att Polismyndighetens administrativa kostnader minskar med cirka 163 000 kronor per år på grund av minskade hanteringskostnader. Myndighetens intäkter bedöms samtidigt minska med cirka 2,7 miljoner kronor årligen mot bakgrund av att anmälningsförfarandet föreslås vara avgiftsfritt. Eftersom Polismyndigheten inte disponerar denna avgift, innebär förslaget inte något intäktsbortfall för myndigheten. Förslaget innebär däremot ett intäktsbortfall för staten.

Konsekvenser för Åklagarmyndigheten och domstolarna

Redan i dag hanterar Åklagarmyndigheten och de allmänna domstolarna relativt få ärenden som gäller brott mot lagen om hotell- och pensionatsrörelse. Mot bakgrund av att straffbestämmelserna inte förs över till den nya lagen kommer antalet ärenden hos Åklagarmyndigheten och de allmänna domstolarna att minska. Förslaget om att ge Polismyndigheten möjlighet att besluta om föreläggande som kan förenas med vite samt utökade beslutsmöjligheter i fråga om förbud mot att driva rörelse kan medföra ett ökat antal ärenden för de allmänna förvaltningsdomstolarna. Besluten kommer att kunna överklagas och förvaltningsdomstolarna kommer också att hantera eventuella ansökningar om utdömande av vite. Bedömningen är dock att de nya sanktionerna i första hand kommer att fungera preventivt. Samtidigt kommer andra ärendetyper att minska hos nämnda domstolar eftersom till exempel tillstånd inte längre kan nekas eller återkallas. Bedömningen är därför att arbetsbördan hos de allmänna förvaltningsdomstolarna sammantaget kommer att minska med den föreslagna ordningen.

Konsekvenser i övrigt

Sammantaget bedöms förslaget leda till begränsade samhällsekonomiska effekter. Förslaget bedöms kunna ha vissa positiva konsekvenser för jämställdheten mellan kvinnor och män och för möjligheterna att nå de integrationspolitiska målen mot bakgrund av att besöksnäringen sysselsätter en relativt stor andel kvinnor och personer som annars står utanför arbetsmarknaden. Förslaget kan därmed även leda till vissa positiva konsekvenser för sysselsättningsgraden för både kvinnor och utlandsfödda.

Förslaget bedöms inte leda till några konsekvenser för den kommunala självstyrelsen eller leda till några nämnvärda konsekvenser för brottsligheten eller det brottsförebyggande arbetet. Förslaget bedöms även vara förenligt med Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/123/EG av den 12 december 2006 om tjänster på den inre marknaden (tjänstedirektivet). Även i övrigt bedöms förslaget vara förenligt med EU-rätten.

En särskild informationsinsats kan behövas vid ikraftträdandet, till exempel genom Polismyndigheten i samverkan med Branschorganisationen Visita. En sådan informationsinsats bör kunna genomföras för en mindre kostnad.

12 Författningskommentar

Förslaget till lag om hotell- och pensionatsrörelser

1 § Denna lag tillämpas på hotell- och pensionatsrörelser. Med en hotell- eller pensionatsrörelse avses i denna lag en yrkesmässig verksamhet som syftar till att tillhandahålla en tillfällig möblerad bostad.

Lagen gäller inte

1. bostäder som tillhandahålls som ett led i verksamhet för vård, tillsyn, utbildning eller uppfostran,
2. ensligt belägna, obemannade stugor som står till allmänhetens förfogande för tillfällig övernattnings,
3. enkelt utrustade stugor utan vatten och avlopp, belägna på campingplatser, som hyrs ut till allmänheten som tillfällig bostad.

Av paragrafen framgår lagens tillämpningsområde. Den motsvarar i sak 1 § första och andra styckena i den nuvarande lagen (prop. 1966:124 s. 77–78, prop. 1975:47 s. 42–43 och prop. 1976/77:112 s. 6–7). Övervägandena finns i avsnitt 3.

2 § Den som avser att driva en hotell- eller pensionatsrörelse som är avsedd att samtidigt ta emot minst nio gäster eller som omfattar minst fem gästrum ska anmäla detta till Polismyndigheten.

Paragrafen reglerar en anmälningsskyldighet för den som avser att driva hotell- eller pensionatsrörelse av viss omfattning. Övervägandena finns i avsnitt 5.

Den som avser att driva hotell- eller pensionatsrörelse som är avsedd att samtidigt ta emot minst nio gäster eller som omfattar minst fem gästrum ska anmäla detta till Polismyndigheten. Det är verksamhetsutövaren som ska anmäla rörelsen. Detta innebär att om verksamheten bedrivs i form av till exempel enskild näringsverksamhet, ska anmälan lämnas in av den enskilda näringsidkaren. Om verksamheten i stället bedrivs av en juridisk person, ska anmälan lämnas in av en behörig företrädare för den juridiska personen.

3 § En anmälan enligt 2 § ska vara skriftlig och innehålla uppgifter om

1. anmälares företagsnamn,
2. anmälares organisationsnummer eller personnummer,
3. anmälares postadress,
4. behörig företrädare för anmälares, och
5. var rörelsen ska drivas.

Om ett förhållande som har anmälts ändras, ska den som driver rörelsen utan onödigt dröjsmål skriftligen anmäla förändringen till Polismyndigheten.

Av paragrafen framgår vad en anmälan ska innehålla. Övervägandena finns i avsnitt 5.

Enligt *första punkten* ska uppgift lämnas om anmälares företagsnamn.

Av *andra punkten* följer att om anmälares är en juridisk person, ska organisationsnumret anges i anmälan. Om rörelsen bedrivs av en enskild näringsidkare, ska i stället dennes personnummer anges.

Enligt *tredje punkten* ska uppgift lämnas om anmälares postadress.

Enligt *fjärde punkten* ska uppgift om behörig företrädare för anmälaren framgå av anmälan. Med behörig företrädare avses den som enligt tillämpliga associationsrättsliga regler är behörig att företräda den fysiska eller juridiska personen. För verksamheter som bedrivs i form av enskild näringsverksamhet är detta som huvudregel den enskilda näringsidkaren.

Enligt *femte punkten* ska en anmälan innehålla uppgifter om var rörelsen ska drivas. Kravet tar sikte på den plats där den faktiska hotell- eller pensionatsrörelsen är belägen. Skulle verksamheten bedrivas på flera olika ställen, till exempel vid stuguthyrning eller vid hotellverksamhet med flera olika hotell, ska samtliga platser anges.

Av *andra stycket* framgår att när ett förhållande som avses i första stycket ändras ska den som driver en hotell- eller pensionatsrörelse utan onödigt dröjsmål skriftligen anmäla förändringen.

4 § Om en sådan hotell- eller pensionatsrörelse som ska anmälas enligt 2 § upphör, ska den som driver rörelsen utan onödigt dröjsmål skriftligen anmäla det till Polismyndigheten.

Paragrafen reglerar skyldigheter vid hotell- eller pensionatsrörelsens upphörande. Övervägandena finns i avsnitt 4 och 5.

Enligt paragrafen ska den som driver en hotell- eller pensionatsrörelse anmäla till Polismyndigheten när rörelsen upphör. Anmälningsskyldigheten gäller endast för en sådan rörelse som avses i 2 §, dvs. en rörelse som är avsedd att samtidigt ta emot minst nio gäster eller som omfattar minst fem gästrum. Anmälan ska ske utan onödigt dröjsmål efter rörelsens upphörande.

5 § Polismyndigheten får förelägga den som inte har fullgjort sin anmälningsskyldighet enligt 2 §, 3 § andra stycket eller 4 § att fullgöra denna skyldighet. Ett beslut om föreläggande får förenas med vite.

Paragrafen innebär att Polismyndigheten får besluta om förelägganden mot den som inte har fullgjort sin anmälningsskyldighet. Övervägandena finns i avsnitt 7.

Av paragrafen framgår att Polismyndigheten får besluta om föreläggande för den som inte fullgjort sin anmälningsskyldighet i fråga om att anmäla rörelsen, anmäla ändrade förhållande eller anmäla verksamhetens upphörande. Föreläggandet får förenas med vite.

Ett föreläggande, eventuellt förenat med vite, bör bara användas när det behövs för att åstadkomma en korrekt anmälan. Inför ett sådant beslut kan myndigheten behöva föra en dialog med den som är anmälningsskyldig och bedöma hur sannolikt det är att en anmälan sker. Allmänna bestämmelser om vite finns i lagen (1985:206) om viten.

6 § Polismyndigheten ska föra register över de uppgifter som har anmälts enligt denna lag. I registret ska det också anges vilka beslut som Polismyndigheten har meddelat i fråga om rörelsen.

I paragrafen finns bestämmelser om det register som Polismyndigheten ska föra enligt lagen. Övervägandena finns i avsnitt 6.

Första meningen innebär att Polismyndigheten ska föra register över de uppgifter som har anmälts enligt lagen. Det innebär att uppgifter om namn

på de anmälningspliktiga verksamhetsutövarna, behörig företrädare för anmälnarna, organisationsnummer eller personnummer, postadress samt var rörelserna drivs kommer att anges i registret. Även uppgifter om rörelsens upphörande kommer att anges.

Av *andra mening* framgår att det i registret ska anges vilka beslut som Polismyndigheten har meddelat i fråga om rörelsen. Exempel på beslut som ska anges är förbud mot att driva en hotell- eller pensionatsrörelse eller beslut om förelägganden.

7 § En hotell- eller pensionatsrörelse ska drivas så att den inte medför fara för allmän ordning och säkerhet.

Av paragrafen framgår att en hotell- eller pensionatsrörelse ska drivas så att den inte medför fara för allmän ordning och säkerhet. Den motsvarar i sak 10 § i den nuvarande lagen (prop. 1966:124 s. 83). Övervägandena finns i avsnitt 3.

8 § Utrymningsvägar i hotell och pensionat där rörelsen ska anmälas enligt 2 §, ska anges genom tydliga markeringar. En sådan markering ska vara lätt synlig från dörren till varje gästrum.

Av paragrafen framgår hur utrymningsvägar ska markeras. Den motsvarar i huvudsak 12 § i den nuvarande lagen (prop. 1966:124 s. 83–84). Paragrafen ändras i sak med anledning av att tillståndskravet ersätts av ett anmälningskrav. Övervägandena finns i avsnitt 5.

9 § Om det är nödvändigt för att upprätthålla allmän ordning och säkerhet får Polismyndigheten besluta om förbud mot att driva en hotell- eller pensionatsrörelse. Beslutet får förenas med vite.

Enligt paragrafen har Polismyndigheten rätt att vid vite förbjuda en hotell- eller pensionatsrörelse. Den motsvarar delvis 20 § i den nuvarande lagen (prop. 1966:124 s. 88). Polismyndighetens möjlighet att besluta om förbud mot att driva en hotell- eller pensionatsrörelse kommer att vara tillämplig på alla hotell- och pensionatsrörelser, oavsett deras omfattning. Övervägandena finns i avsnitt 8.

10 § Polismyndigheten har rätt att få tillträde till hotell och pensionat för att utöva tillsyn över att denna lag följs.

Paragrafen ger Polismyndigheten rätt till tillträde till hotell och pensionat vid tillsyn över att lagen följs. Paragrafen motsvarar i sak 21 § i den nuvarande lagen. Bestämmelsen säkerställer att Polismyndigheten ges möjligheter att bedriva en effektiv tillsyn. Övervägandena finns i avsnitt 3.

11 § Polismyndighetens beslut enligt denna lag får överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Paragrafen anger hur beslut enligt lagen överklagas. Paragrafen motsvarar 22 § i den nuvarande lagen (prop. 2013/14:110 s. 557). Övervägandena finns i avsnitt 3 och 8.

Sammanfattning av betänkandet Förenklingar för mikroföretag och modernisering av bokföringslagen (SOU 2021:60), Del 1: enklare regelverk för mikroföretagande

Syftet med den första delen i uppdraget – enklare regelverk för mikroföretagande – är att identifiera särskilt betungande regelverk för mikroföretag och lämna förenklingsförslag på sådana regelverk, att lämna förslag på förenklingar i myndigheters tillämpning av olika regelverk samt att lämna förslag på en process för att löpande identifiera och hantera framtida förenklingsbehov.

Uppdraget i del 1 är brett och omfattande. Att gå igenom alla regelverk för mikroföretag i alla olika branscher för att identifiera vilka regelverk som mikroföretagen upplever som särskilt betungande är en mycket omfattande och alltför komplex uppgift som inte utredningen kan genomföra inom den utsatta tiden. Vi har därför valt att identifiera särskilt betungande regelverk för mikroföretagen genom att identifiera regelområden.

Identifiera regelverk som är särskilt betungande för mikroföretag

En del av uppdraget är att identifiera vilka regelverk som är särskilt betungande för mikroföretag, bland annat mot bakgrund av målsättningarna att regler ska främja företagets tillväxt, etableringen av nya företag och att de kostnader som regelgivning medför ska minska.

Vad gäller företagstillväxt är bilden att vi i Sverige är bra på att starta företag, men att vi inte är lika bra på att få små företag att växa. Otrygghet och ekonomisk osäkerhet upplevs vara de största hindren för att starta företag, men även krångliga regler upplevs som hinder för att starta företag i Sverige, bland de som kan tänka sig att starta företag.

Lagar och regler är, tillsammans med kompetensförsörjning, ett av de två områden som mikroföretag upplever vara bland de största hindren för tillväxt.

I en studie av tio OECD-länder konstaterar Bartelsman m.fl. (2005) att 20 procent av de nystartade företagen misslyckas efter de första två åren. Nystartade företag som lyckas har en mycket högre tillväxt i USA än i Europa. Enligt författarna skulle detta kunna vara ett tecken på att tillväxthinder för företagen kan vara en viktigare förklaring till skillnader i den ekonomiska utvecklingen i länderna, än hinder för att starta företag. Hinder för företagstillväxt kan ha olika stor betydelse beroende på bransch.

En stor regelbörda medför höga kostnader och stor tidsåtgång för mikroföretagen. Den relativa tidsåtgången för ett litet företag att följa, tolka och tillämpa olika regler är större än för stora företag som har möjlighet att ha olika specialistfunktioner. Det kostar mer och är svårare för små företag att följa regler än vad det är för stora företag, eftersom den tid det tar för ett företag att exempelvis sätta sig in i skatteregler, är

oberoende av storleken på företaget och dess omsättning. Tidsåtgången som andel av omsättningen blir därför relativt sett större för mindre företag. EU:s småföretagarstrategi från mars 2020 belyser problematiken, att det behövs ett småföretagarperspektiv.

Tillväxtverkets undersökning Företagens villkor och verklighet 2020 har drygt 54 procent av respondenterna inom branschen ”Gröna näringarna” svarat att lagar och regler upplevs vara ett stort hinder för tillväxt, följt av branscherna ”Energi, vatten, el” samt ”Transport och magasinering.

De identifierade regelområden som mikroföretagen upplever som betungande är:

- Ha anställda,
- Skatte- och mervärdesskatteregler,
- Dataskydd- och informationssäkerhet,
- Offentlig upphandling,
- Miljöregler,
- Plan- och byggregler,
- Branschspecifika regler.

Vi har noterat att de gröna näringarna upplever att miljöregler och branschspecifika regler är mer betungande än vad andra branscher upplever.

En regel fungerar i en kontext och regler är ofta ömsesidigt beroende av varandra. Det finns svårigheter att analysera konsekvenserna av en enskild regel. Exempelvis har OECD lämnat förslag om branschanalyser.

Det har framkommit från branschorganisationer att mikroföretagen upplever att det är den samlade regelbördan som upplevs som betungande. Det är summan av många olika och komplexa regler som mikroföretagen ska följa, tolka och tillämpa. Vidare är det den administrativa bördan av alla uppgifter som de ska lämna till olika myndigheter som vi beskriver i kapitel 5. Det är helheten av all regelbörda som upplevs som mest betungande snarare än ett enskilt regelverk.

Vi konstaterar att det föreligger ett behov att arbeta med regelförenklingar på ett mer långsiktigt, bredare och systematiskt sätt. Ett sätt att minska regelbördan för mikroföretagen på sikt och åstadkomma en förändring är att arbeta systematiskt med hjälp av en sammanhållen regelprocess, en helhet. Det beskriver vi i kapitel 6.

Regelförenklingar

Det ingår även i utredningens uppdrag att analysera och lämna förslag till konkreta förenklingar av betungande regelverk, samt identifiera fall där förenklingar bör genomföras men först bör utredas vidare. De regelområden som utredningen kan lämna förslag till regelförenklingar inom, är begränsade. Enligt utredningsdirektivet ska vi inte lämna förslag till förenklingar inom den centrala arbetsrätten, skatteområdet, miljötillståndsprövning vad avser handläggningstider eller socialförsäkringar inom sådana områden som rör trygghetssystem. Vad gäller förenklingar av redovisningslagstiftningen för mikroföretag har

förslag redan lämnats av Redovisningsutredningen i slutbetänkande ”En översyn av årsredovisningslagarna” (SOU 2015:8) och förslagen bereds i Regeringskansliet. De förslag till regelförenklingar som utredningen har möjlighet att lämna, ligger alltså inte inom de regelområden som mikroföretagen upplever som mest betungande.

Vi lämnar följande konkreta förslag till förenklingar av regelverk, som bedöms bidra till viktiga förenklingar för mikroföretag (och även andra företag): (1) avskaffande av hotelltillståndet, (2) avgränsade förenklingar gällande möjligheterna att ersätta eller ändra befintliga små byggnader i strandskyddade områden, (3) förenklingar i reglerna om kör- och vilotider.

Vi föreslår att bestämmelserna om hotelltillstånd upphävs i hotellagen (SFS 1966:742), dvs. de som ska driva hotell ska inte längre behöva ansöka om eller beviljas tillstånd för att driva sådan rörelse, och inte heller behöva t.ex. utse föreståndare. Vi bedömer att detta skulle förenkla för hotellföretagare, sänka deras kostnader, öka konkurrensen och upphäva inskränkningar i näringsfriheten som inte förefaller befogade, (eftersom det inte bedöms nämnvärt påverka skyddet av de relevanta syftena i lagstiftningen).

Vi föreslår en förenkling som innebär att en liten befintlig byggnad i en strandskyddszon ska kunna ersättas av en annan liten byggnad utan krav på dispens, även i de fall som det innebär en ändrad användning av byggnaden, om den ändrade användningen inte har uppenbar negativ betydelse för att tillgodose strandskyddets syfte. Förenklingen föreslås genomföras genom en ny bestämmelse i Miljöbalken, och en ny bestämmelse i Plan och Bygglagen. Vi bedömer att byggnader i strandnära lägen kan utgöra en mycket viktig produktionsresurs, som kan vara avgörande för företagares möjlighet att starta ett nytt företag, eller skapa tillväxt i ett etablerat småföretag, men att de existerande reglerna behöver förenklas för att göra detta möjligt. Vi bedömer att det förslag vi lämnar – med fokus på ersättande av små befintliga byggnader – inte på nämnvärt sätt skulle sänka skyddet för strandskyddets syften. Vi bedömer att förslaget skulle sänka kostnader och osäkerhet för små företag, ge förutsättningar för företagsetablering och tillväxt, och göra att reglerna ifråga skulle överensstämma bättre med proportionalitetsprincipen.

Vi föreslår också att ett varningssystem införs i förhållande till transportföretagen. Om en överträdelse av reglerna om kör- och vilotid inte är så allvarlig att sanktionsavgift måste påföras ska Transportstyrelsen i stället meddela transportföretaget en varning. Vi bedömer att detta skulle förenkla för transportföretagare, sänka deras kostnader, och att reglerna i detta fall skulle överensstämma bättre med proportionalitetsprincipen om vårt förslag genomförs.

Vi föreslår att de föreslagna reglerna träder ikraft 30 december 2021. Om Regeringskansliet inte hinner bereda förslagen inom den tidsramen föreslår vi att förslagen träder ikraft den 1 maj 2022.

Vi bedömer att dessa förslag sammantaget kan bidra till väsentliga förenklingar för en stor mängd små företag. Vi lämnar också förslag på ytterligare förenklingar av regelverk, som vi dock bedömer bör beredas eller utredas ytterligare.

Förenklings i myndigheters tillämpning av olika regelverk

En del av utredningsuppdraget är att lämna konkreta och kostnadseffektiva förslag om hur myndigheternas administrativa rutiner och tjänster samt kommunikation och bemötande vid tillämpningen av olika regelverk för mikroföretagande kan förbättras och förenklas. Förvaltningslagen reglerar förvaltningsmyndigheternas verksamhet och bildar grunden för hur ärenden ska handläggas och hur reglerna ska tillämpas av alla myndigheter inom alla områden.

OECD konstaterade för cirka 20 år sedan att det bedrivits lite forskning inom området regeltillämpning och regelefterlevnad. De presenterade en rapport med några principer som de ansåg var avgörande faktorer för att främja effektiv regelefterlevnad och för att förbättra myndigheters regeltillämpning vid tillsyn och kontroll för att uppnå bättre resultat.

De huvudsakliga områden som mikroföretag upplever utgör stora problem för att driva företag, i deras kontakter med myndigheter är bland annat:

- ”Mängden uppgifter att lämna till myndigheter”,
- ”Långa handläggningstider”,
- ”Olika tolkningar av regler inom och mellan myndigheter” och
- ”Avgift/kostnad att följa regler”.

Det framkommer att det finns betydande variationer ang. hur mikroföretag i olika branscher upplever att de olika områdena utgör problem att driva företag. De gröna näringarna är den bransch som inom flera områden har högst procentandel av de svarande som upplever att det utgör stora problem att driva företag i kontakt med myndigheter.

Över hälften av mikroföretagen upplever att de har problem med bland annat långa handläggningstider i kontakt med myndigheter, trots att det i förvaltningslagen 9 § framgår att ”Ett ärende ska handläggas så enkelt, snabbt och kostnadseffektivt som möjligt utan att rättssäkerheten eftersätts.”. Betydelsen av en effektiv handläggning är viktig, särskilt för mikroföretag som måste få tillstånd godkända för att kunna bedriva verksamhet. Vi bedömer att det föreligger ett behov av ytterligare fokus på en effektivare handläggning av myndighetsärenden. Detta då många mikroföretag upplever att långa väntetider är ett stort problem och att exempelvis väntan på ett tillstånd har en stor påverkan på mikroföretagens verksamhet.

Genom digitaliseringens möjligheter kan myndigheter bland annat förkorta mikroföretagens väntetider på myndigheters handläggning och mikroföretagens uppgiftslämnarbörda. Men många digitala investeringar kräver ett centralt och sammanhållet arbetssätt då flera myndigheter behöver gemensamma lösningar. Den svenska förvaltningsmodellens självständiga myndigheter har relativa svagheter när det gäller att samordna förvaltningsgemensamma tjänster. Digitaliseringen har sannolikt inte nått sin fulla potential och inte heller utvecklats i den takt som är önskvärd för att reducera mikroföretagens regelbörda.

Trots att myndigheter ska följa förvaltningslagen upplever mikroföretag problem, i vissa fall stora problem inom olika områden då de är i kontakt med myndigheter. Det som framgår av förvaltningslagen blir öppna

tolkningsfrågor för myndigheterna. Utifrån mikroföretagens upplevelser förefaller det som om myndigheterna inte helt efterlever förvaltningslagen.

Myndigheter arbetar i dag med förenklingar för företag. Men mot bakgrund av att många mikroföretag upplever stora problem inom olika områden i kontakt med myndigheter, föreligger det ett behov för myndigheter att förenkla för mikroföretagen. Det behövs ett ökat fokus och ett löpande arbete med reglers kvalitet för att reducera regelbördan och därmed förbättra företagets konkurrenskraft, tillväxt och innovationsförmåga.

Utredningens bedömning är att förvaltningslagen inte ensam räcker till, utan det behövs tillkommande styrningsåtgärder för att säkra att myndigheterna efterlever de krav som framgår av t.ex. förvaltningslagen, men också för att myndigheterna ska arbeta mot målen för förenklingspolitiken. Det behövs i dessa frågor tillkommande styrning av myndigheterna från regeringen, utöver förvaltningslagen.

En process för att hantera förenklingsbehov

En del av utredningen är att lämna förslag till utformningen av en process för att löpande identifiera och hantera framtida förenklingsbehov för mikroföretag; exempelvis genom samråd med företag, systematiska analyser och utvärderingar av befintliga regelverk, eller andra metoder som utredaren bedömer lämpliga.

Vi har anlitat Lars Pettersson, Ekonomie Doktor vid Internationella handelshögskolan i Jönköping, Centrum för entreprenörskap och regional utveckling för att biträda utredningen med att ta fram förslag till en regelprocess, för att systematiskt hantera förenklingsbehov för mikroföretagen. Vidare lämnar Lars Pettersson även en översikt av relevanta regelgivningsprocesser och förenklingspolitiska insatser i några andra länder, (se kapitel 6 och bilaga 5).

Motivet till uppdraget utgår från målsättningarna om att främja företagets tillväxt, etableringen av nya företag, och att de kostnader som regelgivning medför ska minska. För att besvara dessa frågor har Lars Pettersson tagit utgångspunkt i internationell ”best praxis”.

Policyprocessen som kringgärdar tillkomsten av regler är helt central. Dessutom är det helt vitalt att det finns en systematisk ansats med avseende på uppföljning av regelgivningen och förutsättningar för regelförenkling. Lars Pettersson framhäver i sin underlagsrapport vikten av en sammanhållen process för att utformningen av regelgivning och för att utvärdera regelverk, en process som omfattar hela policycykeln. Petterson framför att den sammanhållna processen måste omfatta tre huvudsakliga steg:

- 1. Ex ante utvärderingar i samband med den ursprungliga utformningen av en regel,
- 2. Påkallade analyser vid behov om en regel inte fyller sitt syfte
- 3. Ex post utvärderingar när en regel använts en period och ska utvärderas.

Enligt Pettersson handlar ex-ante perspektivet främst om att se till frågan att regler som introduceras är samhällsekonomiskt motiverade och att nationella regelverk är förenliga med EU-rätten. Han understryker att ex-ante analyser är centrala för hela regelgivningsprocessen. I regelgivningsprocessen är konsekvensanalyser kritiskt viktiga för att spegla frågor som rör motiv till regler, dess förmåga att fylla sitt syfte och de effekter de ger. Konsekvensanalyserna ska i detta sammanhang ta sin utgångspunkt i en samhällsekonomisk bedömning av reglers konsekvenser – den samhällsekonomiska nyttan ska ställas mot den samhällsekonomiska kostnaden. Dagens konsekvensutredningar har brister och många konsekvensutredningar som i dag görs i samband med att regler introduceras uppfyller inte kvalitetskraven.

Lars Pettersson förespråkar att en översyn av förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning behövs för att förbättra befintligt system för regeltillkomst. Han lägger bland annat fram förslag på hur regelrådets mandat kan stärkas och hur ambitionsnivån på konsekvensanalyser kan höjas till att utgöra samlade samhällsekonomiska bedömningar av nya regelförslag.

I flera länder har de institutioner som ansvarar för analys och utvärdering ett starkare mandat än vad Regelrådet har i Sverige. I USA har exempelvis den institution som ansvarar för granskning och kvalitet av konsekvensanalyser mandat att stoppa en reglering om de bedömer att analysen är felaktig eller är av undermålig kvalitet.

Enligt Lars Petterssons förslag på Regelrådets återremitteringsrätt anser han den motiverad utifrån internationell förebild och OECD:s rekommendationer, men även utifrån att dagens konsekvensutredningar uppvisar bristande kvalitet.

Enligt Lars Pettersson är en tumregel som är ekonomiskt försvarbar att mer resurser än vad som är motiverat inte ska tas i anspråk, utifrån omfattningen på regleringen eller problemet som ska åtgärdas. Problem som har störst betydelse bör också ha en mer omfattande konsekvensanalys. Exempelvis kan arbetet med att skriva lagstiftning behöva mer omfattande analyser än när myndigheter tar fram allmänna råd. I USA säkerställs proportionalitet, enligt Pettersson, genom att olika stränga krav på konsekvensutredningars innehåll beroende på hur omfattande effekter regleringen bedöms medföra.

Konsekvenser av förslagen och finansieringsförslag redovisas löpande i texten, och kapitlet om konsekvenser. De huvudsakliga konsekvenserna vi bedömer uppstår är dock att våra förslag innebär att förenklingar kan beslutas som innebär förbättrade förutsättningar för mycket små företag att nyetableras, växa och vara konkurrenskraftiga.

Övergripande observationer och bedömningar

Baserat på våra samlade observationer och analyser i kapitel 2 till 6 har vi nått fram till några övergripande bedömningar som inte är specifika för något enskilda kapitel.

Riksdag och regering behöver vidta åtgärder för att nå de förenklingspolitiska målen. Sverige har en uppsättning relativt goda målsättningar för förenklingspolitiken (de framgår i våra direktiv).

Målsättningarna kan absolut behöva utökas och skärpas för att öka stärka förutsättningarna för företagande och därigenom stärka svensk konkurrenskraft och tillväxt, men målen fångar ändå upp viktiga aspekter angående förutsättningarna för företagande och ekonomisk aktivitet. Dock framgår av de årliga redovisningarna i Budgetpropositionen (UO 24) att Riksdagen, regeringen och dess myndigheter huvudsakligen inte når målen, t.ex. ökar de kostnader som uppstår p.g.a. regler kontinuerligt över tid, och en ökande andel företag upplever regler som hinder för tillväxt. Det är möjligt att få intrycket att besluten om målen bara utgör någon form av uttryck för allmänna ambitioner, som ignoreras efter att de beslutats. Vår bedömning är att vad som behövs är konkreta åtgärder, inkl. omprövningar av regler och finansiering och styrning av myndigheter, för att säkra att man når de uppsatta målen.

Att förenkla innebär att ompröva och att omprioritera. Regler, och det administrativa genomförandet av regler, beslutas ofta utifrån ställningstaganden om att skydda något slags underliggande syfte eller uppnå en målsättning, och bedömningar om de mest lämpliga sätten att göra detta. Att förenkla en befintlig regel, eller ett administrativt förfarande, innebär att ompröva sådana tidigare ställningstaganden. Vår bedömning är att alltför ofta möts försök att förenkla regler eller förfaranden med invändningar om att förenklingsförslagen ifråga innebär avsteg från tidigare ställningstaganden, intentioner eller utgångspunkter från lagstiftningen ifråga etc. Men alla historiska ställningstaganden kan inte rimligen ha varit optimala, och de måste över tid gå att ompröva. Vår bedömning är att sådana omprövningar måste kunna göras, och att i omprövningarna måste man kunna göra andra ställningstaganden än de som tidigare gjorts.

Förenklingar förutsätter (ofta) omprioriteringar. Regler innebär begränsningar och kostnader för företag och aktörer som regleras, de kan inte längre välja att utföra vissa handlingar etc. Begränsningarna motiveras utifrån de skyddsvärden som reglerna avses skydda. De båda värdena behöver vägas mot varandra. Vår bedömning är att det finns en tendens att i praxis ofta uppfatta det som att förslag till förenklingar inte får omfatta ifrågasättanden av de underliggande skyddsvärdena för de befintliga reglerna, eller i vilken utsträckning skyddet för dem kan få minskas. Förenklingar, enligt denna inställning, kan bara få bestå i effektiviseringar, i att göra vissa regler mindre krångliga, men utan att skyddet av det underliggande skyddsvärdet får begränsas. Det förenklingspolitiska arbetet har dock också egna målsättningar, som behöver vägas mot de andra skyddsvärdena i en sådan bedömning. Vår bedömning är att förenklingar inte bara kan bestå i effektiviseringar med bibehållna skyddsnivåer, utan ibland måste också egentliga omprioriteringar göras, och dessa omprioriteringar behöver kunna innebära att skyddet av de skyddsvärden som ligger bakom en given regel kan behöva sänkas, för att säkra de värden som framgår för det förenklingspolitiska arbetet.

På motsvarande sätt bedömer vi att det ofta finns en förhoppning att förenklingar kan ske enbart genom effektiviseringar och förenklingar i det administrativa genomförandet av underliggande regler, t.ex. genom produktivitetshöjningar p.g.a. digitaliseringsinsatser. Vår entydiga bedömning är att effektiviseringar och förenklingar av myndigheternas administrativa genomförande är mycket viktigt och vi lämnar förslag på

det området, se kapitel 5. Vår bedömning är dock också att detta inte är tillräckligt. Om en underliggande regel inte är väl utformad så kommer inte ett mer effektivt genomförande av regeln att avhjälpa problemen. Det är därför viktigt att över tid ompröva även egentliga regelverk.

Liksom det finns relativt bra mål för förenklingspolitiken finns också ett antal bra befintliga bestämmelser till stöd förenklingspolitiken, (men också till stöd för t.ex. rättsstatsprinciper och principer om god förvaltning). T.ex. finns viktiga och relevanta bestämmelser i förvaltningslagen 5–9 §§ om hur myndigheter ska säkra att kontakter med dem är snabba, smidiga och enkla, och att myndigheterna ska iakttä proportionalitetsprinciper. Av regeringsformen följer också att beslut om regler ska iakttä rättigheter och beakta proportionalitetsperspektiv. I förordningen om digitalt inhämtande av uppgifter finns bestämmelser om att myndigheter ska samverka och dela information med syfte att bl.a. minska uppgiftslämnandet för företag etc. I förordningen (2007:1244) om konsekvensutredningar vid regelgivning finns bestämmelser om hur offentliga beslutsfattare ska utreda konsekvenserna av beslut om regelgivning, och utvärdera sina beslut i efterhand. Flera andra viktiga och relevanta bestämmelser finns också.

Resultaten i vår utredning är dock nedslående (se kapitel 2–6). Det framstår som om i många delar reflekteras inte bestämmelserna ifråga i myndigheternas och beslutsfattarnas arbete. Kontakterna med myndigheterna upplevs t.ex. ofta inte som snabba och smidiga, myndigheterna delar inte information i tillräcklig utsträckning, regler har inte alltid bedömts från ett proportionalitetsperspektiv, och offentliga beslutsfattare utreder inte konsekvenserna av sina förslag tillräckligt väl innan beslut, och de utvärderar dem inte systematiskt i efterhand. Det finns också andra liknande brister. Vår bedömning är att trots de redan befintliga bestämmelserna har många myndigheter, och delvis även Regeringskansliet, inte tillräckligt prioriterat arbetet med dessa bestämmelser. Av dessa anledningar så bedömer vi att regering och riksdag behöver besluta tillkommande styråtgärder för att säkra att myndigheter och beslutsorgan i tillräcklig omfattning prioriterar arbetet med att efterleva bestämmelserna ifråga.

Denna bedömning reflekteras delvis också i våra bedömningar av finansieringsförslag. I de fall som det för olika myndigheter (inkl. även Regeringskansliet) finns befintliga bestämmelser angående myndigheternas arbete, såsom de som nämns ovan, så bör de offentliga beslutsfattarna, och myndigheterna ifråga, redan ha vidtagit de åtgärder som behövs för att tillräckliga resurser är avsatta för det arbetsuppgifterna. I dessa fall bör i princip redan myndigheterna ifråga ha resurser avsatta för dessa syften. I de fall vi lämnar förslag på sådana punkter är därför vår allmänna utgångspunkt att insatserna bör finansieras inom ram, genom omprioriteringar inom befintlig budget och verksamhet.

Förslag till lag om ändring i lagen om (1966:742) om hotell- och pensionatrörelse

Härigenom föreskrivs att 2–9 §§, 16 §, 18–19 §§ lagen (1966:742) om hotell- och pensionatrörelse, ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §

Tillstånd m.m.

Hotell och pensionatrörelse som är avsedd att samtidigt ta emot minst nio gäster eller som avser minst fem gästrum, får drivas endast av den som har tillstånd av Polismyndigheten. Tillstånd meddelas för hotell- eller pensionatrörelse i viss byggnad eller lägenhet.

Tillstånd ska meddelas, om det inte finns anledning att anta att den som söker tillståndet ska driva rörelsen så att fara för allmän ordning och säkerhet uppkommer.

Tillstånd får inte meddelas den som är underårig eller i konkurstillstånd eller som har förvaltare enligt 11 kap föräldrabalken. Lag (2014:607).

3 §

4 §

5 §

En ansökan om tillstånd att driva hotellverksamhet ska vara skriftlig och

a) innehålla en uppgift om sökandes fullständiga namn, företagsnamn och postadress samt, om sökande haft ett annat efternamn detta,

b) för sökande, som är enskild person, innehålla en uppgift om födelsetid och yrke eller titel samt ett bevis om att han eller hon inte är underårig eller i konkurstillstånd eller har en förvaltare enligt 11 kap. 7 § i föräldrabalken,

Anmälan m.m.

Hotell och pensionatrörelse som är avsedd att samtidigt ta emot minst nio gäster eller som avser minst fem gästrum får drivas endast av den som har anmält verksamheten till Polismyndigheten.

3 § upphävs.

4 § upphävs

5 § upphävs

En anmälan om att driva hotellverksamhet ska

a) innehålla en uppgift om den anmälandes fullständiga namn, företagsnamn, och postadress,

b) innehålla en uppgift om var den byggnad eller lägenhet där rörelsen ska drivas ligger.

c) innehålla en uppgift om fullständigt namn, födelsetid och yrke eller titel för den som utsetts till föreståndare eller ersättare samt ett bevis att han eller hon inte är underårig eller i konkurstillstånd eller har en förvaltare enligt 11 kap. 7 § i föräldrabalken,

d) innehålla en uppgift om var den byggnad eller lägenhet där rörelsen ska drivas, ligger, det största antal gäster som ska kunna tas emot samtidigt och det största antal gästrum som rörelsen ska omfatta.

Om ett bygglov har meddelats för hotellet eller pensionatet, ska till ansökan bifogas handlingar som visar att så har skett.

Om tillstånd beviljas, ska ett skriftligt bevis utfärdas. Om ett bygglov inte har meddelats och det inte är uppenbart att ett bygglov inte behövs, ska beviset innehålla en upplysning om att ett bygglov kan krävas. Om det inte finns någon godkänd ersättare eller, i de fall när det ska finnas en föreståndare enligt 3 §, en godkänd föreståndare, ska det i beviset anges att tillståndet inte får utnyttjas förrän en ersättare eller en föreståndare har utsetts och godkänts. En kopia av beviset ska skickas till den eller de kommunala nämnder som fullgör uppgifter inom räddningstjänsten, inom plan- och byggnadsväsendet och inom miljö och hälsoskyddsområdet.

6 §

7 §

8 §

Upphör rörelsen, ska tillståndshavaren skriftligen anmäla det till Polismyndigheten. Detsamma gäller om tillståndshavaren inte vill utnyttja tillståndet eller om det uppkommer hinder mot att börja rörelsen. Polismyndigheten ska återkalla tillståndet och underrätta byggnadsnämnden och de

6 § upphävs.

7 § upphävs.

8 § upphävs

Upphör rörelsen ska den som lämnat anmälan om hotellrörelse till Polismyndigheten, eller dess ersättare, anmäla till Polismyndigheten att rörelsen upphör.

kommunala nämnder som ansvarar för räddningstjänst och miljö- och hälsoskydd om detta. Lag (2014:607).

9 §

Polismyndigheten ska föra register över de hotell- och pensionatrörelser för vilka tillstånd meddelats. I registret ska de beslut som Polismyndigheten meddelar i fråga om rörelsen antecknas. Lag (2014:607)

Polismyndigheten ska föra register över de hotell- och pensionatrörelser som lämnat anmälan till myndigheten.

16 §

16 § upphävs.

18 §

18 § upphävs.

19 §

19 § upphävs.

Förteckning över remissinstanserna

Efter remiss har yttranden inkommit från AKISA, Almega, Arbetsmiljöverket, Bokföringsnämnden, Bolagsverket, Boverket, Byggmaterialindustrierna, Domstolsverket, Ekobrottsmyndigheten, Ekonomistyrningsverket, Eksjö kommun, Elsäkerhetsverket, Energimarknadsinspektionen, Exakta Group AB, FAR, Fastighetsägarna, Finansbolagens Förening, Finansinspektionen, Folkhälsomyndigheten, Föreningen Stiftelser i samverkan, Företagarna, Försäkringskassan, Förvaltningsrätten i Göteborg, Förvaltningsrätten i Falun, Göteborgs kommun, Göteborgs tingsrätt, Havs- och vattenmyndigheten, Hela Sverige ska leva, Inspektionen för vård och omsorg, Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering, Justitiekanslern, Kammarkollegiet, Kammarrätten i Stockholm, Karlstads universitet (Handelshögskolan), Kemikalieinspektionen, Konkurrensverket, Kommerskollegium, Kommittén för teknologisk innovation och etik, Kommunala alkohol- och tobakshandläggares förening (KAF-T), Kronofogdemyndigheten, Kungliga tekniska högskolan, Kungsbacka kommun, Lantbrukarnas riksförbund, Lantmäteriet, Leksands kommun, Livsmedelsverket, Luleå tingsrätt, Lunds kommun, Länsstyrelsen i Blekinge län, Länsstyrelsen i Jämtlands län, Länsstyrelsen i Stockholms län, Länsstyrelsen i Västerbottens län, Länsstyrelsen i Västmanlands län, Länsstyrelsen i Västra Götalands län, Länsstyrelsen i Örebro län, Malmö kommun, Mark- och miljödomstolen, Mark- och miljööverdomstolen, Migrationsverket, Mjölby kommun, Myndigheten för digital förvaltning, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser, Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor, Naturvårdsverket, Norsjö kommun, Näringslivets Regelnämnd, Riksidrottsförbundet, Polismyndigheten, Post- och telestyrelsen, Ratio, Regelrådet, Region Halland, Revisorsinspektionen, Riksarkivet, Riksdagens ombudsmän, Rådet för finansiell rapportering, Rådet för kommunal redovisning, Skatteverket, Skogsstyrelsen, Småföretagarnas Riksförbund, Socialstyrelsen, Sparbankernas Riksförbund, Srf konsulternas förbund, Statens jordbruksverk, Statistiska centralbyrån, Statskontoret, Strålsäkerhetsmyndigheten, Styrelsen för ackreditering och kontroll, Svenskt Näringsliv, Sveriges Advokatsamfund, Sveriges Fiskevattenägareförbund, Sveriges Kommuner och Regioner, Sveriges Åkeriföretag, Tillväxtverket, Trafikverket, Transportföretagen, Transportstyrelsen, Tullverket, Upphandlingsmyndigheten, Uppsala universitet (Juridiska fakulteten), Vellingeblomman AB, Verket för innovationssystem, Visita, Åklagarmyndigheten och Örebro universitet (Nationalekonomiska institutionen).

Följande remissinstanser har avstått från att yttra sig eller inte hörts av: Alvesta kommun, Arvika kommun, Askersunds kommun, Best Western Hotell Ett Östersund, Borgholms kommun, Brandskyddsföreningen, Branäsgruppen AB, Business Sweden, Byggföretagen, Centrum för rättvisa, Ekerö kommun, Ekonomibyrån AB, Emab AB, Extrahuset AB, Falkenbergs kommun, Fanna – Riksorganisationen för idéburen vård och social omsorg, Fiskevårdsförbundet, Forum – idéburna organisationer med

social inriktning, Friluftsförbundet, Företagarförbundet, Handels Utrednings-institut, Hemfint Kristianstad AB, Herrljunga kommun, Holfast AB, Hotell- och restaurangfacket, Husverket AB, Höganäs kommun, IKEM - Innovations- och kemiindustrierna i Sverige, Incito Conference AB Skivarps Gästgivargård, Ingenjörsvetenskapsakademien, Innovationsföretagen, Institutet för Näringslivsforskning, Jabo Nordic AB, JM AB, Jokkmokks kommun, Jönköpings kommun, Landsorganisationen i Sverige, Ludwig & Co AB, Morris Hotell Örebro, Mönsterås kommun, Naturskyddsföreningen, Naturturismföretagen, Näringslivets Transportråd, Olssons i Karlstad AB, Polhus AB, Progreso AB, Ramböll Sverige, Region Jönköpings län, Riksrevisionen, Sandvikens kommun, Sjöfartsverket, Skogsindustrierna, Solna kommun, Sportfiskarna, Statens skolinspektion, Stiftelsen Entreprenörskapsforum, Stiftelsen högskolan i Jönköping (Jönköping International Business School), Stockholms Handelskammare, Stockholms universitet (Juridiska institutionen), Städtjänst Värmland, Surahammars kommun, Svensk Dagligvaruhandel, Svensk Försäkring, Svensk Turism AB, Svenska Arkivförbundet, Svenska Bankföreningen, Svenska Kommunalarbetareförbundet, Svenska Transportarbetareförbundet, Svenska Turistbussföretagen, Svenska Turistföreningen, Svenskt Friluftsliv, Svenskt Trä, Sveriges akademikers centralorganisation, Sveriges lantbruksuniversitet, Teknikföretagen, Tjänstemännens centralorganisation, Tjörnarps Buss och Åkeri AB, Uppsala kommun, Vellinge kommun, Världsnaturfonden, Västra Götalandsregionen och Åre kommun.

Yttranden har även inkommit från Volvo Group och Föreningen SIE-Gruppen.